

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de opvolgingsdoorlichting van Heilig Hartcollege te WEZEMBEEK-OPPEM

Hoofdstructuur voltijds secundair onderwijs

Pedagogisch geheel 126474-126466

Instellingsnummer 126466

Instelling Heilig Hartcollege

Directeur Stan CATTEAU

Adres Albertlaan 44 - 1970 WEZEMBEEK-OPPEM

Telefoon 02-767.35.49

Fax 02-767.10.19

E-mail directie@hhc.be

Website <http://www.hhc.be>

Bestuur van de instelling VZW Heilig Hartcollege Tervuren

Adres Albertlaan 44 - 1970 WEZEMBEEK-OPPEM

Scholengemeenschap SGKSO DRIEKLANK Overijse-Tervur-Zaventem

Adres Abdijdreef 22 - 3070 KORTENBERG

CLB Vrij CLB Leuven

Adres Karel van Lotharingenstraat 5 - 3000 LEUVEN

Dagen van het opvolgingsbezoek 27-09-2016

Einddatum van het opvolgingsbezoek 27-09-2016

Datum bespreking verslag met de instelling 27-09-2016

Samenstelling inspectieteam

Inspecteur-verslaggever Liesbet WAUMANS

Teamleden Ludo POTTIER, Jos VERMIJL

INHOUDSTAFEL

INLEIDING.....	3
1 HISTORIEK.....	4
2 TE REMEDIEREN TEKORT(EN)	4
3 ZIJN DE TEKORTEN GEREMEDIEERD?	4
3.1 Klassieke studiën in 1A in het keuzegedeelte, Latijn in 2A in de basisopties Grieks-Latijn en Latijn en Grieks in de basisoptie Grieks-Latijn (leerplan D/2011/7841/001).....	4
3.2 Socio-economische initiatie (SEI) in het tweede leerjaar A van de basisoptie Moderne wetenschappen (leerplan D/2011/7841/009)	6
3.3 Wiskunde in aso derde graad in de studierichtingen Economie-wiskunde, Grieks-wiskunde, Latijn-wiskunde, Moderne talen-wiskunde en Wetenschappen-wiskunde (leerplan D/2004/0279/019).....	7
4 ADVIES EN REGELING VOOR VERVOLG	9

INLEIDING

Dit verslag is het resultaat van de opvolgingsdoorlichting van de school door de onderwijsinspectie van de Vlaamse Gemeenschap. Het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 geeft haar de opdracht hiertoe.

Als de school bij een doorlichting een beperkt gunstig advies kreeg, volgt na de periode, vermeld in het advies, een opvolgingsdoorlichting. Tijdens een opvolgingsdoorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de bij de voorgaande doorlichting vastgestelde tekortkomingen voldoende werden geredimeerd.

Het referentiekader dat de onderwijsinspectie gebruikt bij een (opvolgings)doorlichting is opgebouwd rond de componenten context, input, proces en output:

- context: de omgevingskenmerken en de kenmerken van administratieve, materiële, bestuurlijke en juridische aard die de school karakteriseren
- input: kenmerken van het personeel en van de leerlingen of cursisten van de school
- proces: initiatieven die de school neemt om output te realiseren, rekening houdend met haar context en input
- output: de resultaten die de school met haar leerlingen of cursisten bereikt.

Meer info over het CIPO-referentiekader vindt u op www.onderwijsinspectie.be.

Tijdens het opvolgingsbezoek verzamelt het inspectieteam bijkomende informatie via observaties, gesprekken en analyse van documenten.

De opvolgingsdoorlichting resulteert in een opvolgingsverslag dat bestaat uit een concluderend gedeelte en een advies.

Het concluderende gedeelte omvat de conclusies van de opvolging.

Het opvolgingsverslag eindigt met een advies dat betrekking heeft op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan twee adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve opvolgingsverslag informeert de directeur van de school de ouders en leerlingen over de mogelijkheid tot inzage.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 HISTORIEK

Het vorige doorlichtingsbezoek vond plaats van 16-09-2013 tot 20-09-2013 en werd afgesloten met een beperkt gunstig advies. Vanaf 20-09-2016 moet de school kunnen aantonen dat tekort(en) die aan de basis lagen van dit advies, in voldoende mate werden geremedieerd. Dit verslag beschrijft in welke mate de school daarin is geslaagd.

2 TE REMEDIEREN TEKORT(EN)

- de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen'

	Basisvorming	Specifiek gedeelte
Graad 1 A		klassieke studiën
Graad 1 Grieks-Latijn		Grieks, Latijn
Graad 1 Latijn		Latijn
Graad 1 Moderne wetenschappen		socio-economische initiatie
Graad 3 ASO Economie-wiskunde	wiskunde	wiskunde
Graad 3 ASO Grieks-wiskunde	wiskunde	wiskunde
Graad 3 ASO Latijn-wiskunde	wiskunde	wiskunde
Graad 3 ASO Moderne talen-wiskunde	wiskunde	wiskunde
Graad 3 ASO Wetenschappen-wiskunde	wiskunde	wiskunde

3 ZIJN DE TEKORTEN GEREMEDIEERD?

3.1 Klassieke studiën in 1A in het keuzegedeelte, Latijn in 2A in de basisopties Grieks-Latijn en Latijn en Grieks in de basisoptie Grieks-Latijn (leerplan D/2011/7841/001)

Voldoet

de leerplandoelstellingen worden in voldoende mate gerealiseerd. De evaluatie is voldoende valide.

Onderwijsaanbod	Tijdens de doorlichting werd vastgesteld dat zowel voor Latijn als voor Grieks de drie leerplancomponenten taal, lectuur en cultuur onevenwichtig aan bod kwamen. De nadruk lag te veel op grammatica, die bovendien onvoldoende werd geïntegreerd in lectuur. Morfologische fenomenen werden vaak geïsoleerd en buiten zinsverband ingeoefend. Syntactische items werden in weliswaar in zinsverband, maar vaak buiten een leescontext behandeld. Lectuur en cultuur kregen onvoldoende aandacht. De vakgroep had wel afspraken gemaakt over het hanteren van een lectuurmethode, maar die was niet uitgewerkt en werd niet systematisch aan de leerlingen aangeleerd.
<i>Volledigheid</i>	
<i>Evenwicht</i>	
<i>Beheersingsniveau</i>	
<i>Samenhang</i>	

Uit de opvolgingsdoorlichting blijkt dat de leraren hebben gewerkt aan een meer evenwichtige en geïntegreerde aanpak van taal en lectuur en aan een betere afstemming op het leerplanperspectief van valentiegrammatica. De grammaticale leerinhouden worden grotendeels verworven en ingeoefend in tekstverband en leetuurgebonden oefenmateriaal. Lectuur heeft een meer centrale plaats gekregen. Er is een leetuurmethode uitgeschreven, maar die is nog weinig expliciet uitgewerkt, onder meer met aandacht voor een dynamische aanpak bij alle leerlingen door het afbakenen van woordgroepen en het aanbrengen van tekstmarkeringen. Cultuur komt frequenter en met meer items aan bod.

Evaluatiepraktijk

Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie

Het doorlichtingsverslag geeft aan dat de evaluatie de trends van de lespraktijk volgde en bijgevolg onvoldoende valide was. De kleine toetsen waren hoofdzakelijk gericht op de kennis van vocabularium, buiten zins- en tekstverband. Lectuur, leesvaardigheid en cultuur kwamen daarin zelden of nooit aan bod. In de repetitietoetsen en de examens was er een beter evenwicht tussen de drie leerplanaspecten, maar grammatica werd onvoldoende in tekstverband bevraagd en kreeg een te groot aandeel in de evaluatie.

Het opvolgingsonderzoek wijst aan dat in de evaluatie, vooral in de repetitietoetsen en de examens, ernstige bijsturingen zijn gebeurd. Er zijn nog wel frequente toetsen over vocabularium, nog steeds buiten zins- en tekstverband. In de repetitietoetsen is grammatica nagenoeg volledig geïntegreerd in leetuurgebonden oefeningen en gelezen teksten. Er zijn geregeld opdrachten over leetuur. In de bevraging van leesvaardigheid peilt men genuanceerd naar vertaling, tekstbegrip en grammaticale bevraging. De evaluatie van het hanteren en het toepassen van de leetuurmethode is nog minder een aandachtspunt.

Voor de examens werden binnen de vakgroep afspraken gemaakt voor het zesjarig curriculum Latijn en Grieks, met een puntengewicht van 70 % voor klassikaal gelezen leetuur en 30 % voor leesvaardigheid, telkens met een geïntegreerde bevraging grammatica. De leraren van de eerste graad geven evenwel aan dat deze afspraak, vooral in het eerste leerjaar, het beheersingsniveau van de examens hypothekeert, en dit wegens de beperkte moeilijkheidsgraad van de teksten en de reproductieve aard van de vraagstelling. Zij ervaren dat sterke leerlingen op deze manier onvoldoende worden uitgedaagd. Het staat de vakgroep uiteraard vrij om graadgebonden afspraken te maken en tekstgeïntegreerd oefenmateriaal van een vergelijkbaar vaardigheids- en beheersingsniveau in de examens op te nemen.

Binnen de vakgroep zijn globale afspraken gemaakt voor de gewichten van de leerplancomponenten in de evaluatie, bijvoorbeeld een maximum van 30 % voor vocabularium in de cijfers dagelijks werk. De oefening om het gewicht van grammatica en leetuur in de geïntegreerde evaluatie te onderzoeken en of de verschillende componenten op een gelijkwaardige manier aan bod komen in de evaluatie van dagelijks werk en de examens is nog niet gebeurd.

Deskundigheidsbevordering
Vorming
Overleg

Naar aanleiding van de bevindingen uit de opvolgingsdoorlichting is er nood aan verdere bijsturingen en afspraken. Er is voldoende deskundigheid en bereidheid in de vakgroep aanwezig om het onderwijs klassieke talen verder lectionariericht en uitdagend voor alle leerlingen uit te werken.

3.2 Socio-economische initiatie (SEI) in het tweede leerjaar A van de basisoptie Moderne wetenschappen (leerplan D/2011/7841/009)

Voldoet

De school heeft aangetoond dat de tekorten in het aanbod voldoende zijn weggewerkt.

Onderwijsaanbod
Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang

Uit de doorlichting bleek dat het accent bij de leerstofbehandeling hoofdzakelijk op kennisverwerving lag waarbij er onvoldoende aandacht uitging naar de doelstellingen die verband hielden met onderzoekend leren. Ook werden sommige thema's binnen bepaalde contexten te diepgaand behandeld terwijl andere verplichte thema's dan weer niet of onvoldoende aan bod kwamen. Zo werd binnen de context 'ik en de gemeenschap' enkel het thema participatie toegelicht maar werden de andere verplichte thema's solidariteit, mobiliteit, milieu, inkomsten en uitgaven niet behandeld. Binnen de gemeenschappelijke projecten met het vak wetenschappelijk werk behandelden de leraren socio-economische initiatie onderwerpen die deel uitmaakten van het takenpakket van de leraar wetenschappelijk werk waardoor de doelstelling van deze projecten dreigde te verwateren.

Uit de opvolgingsdoorlichting blijkt dat de leraren voldoende aandacht besteden aan de doelstellingen die verband houden met onderzoekend leren. Het accent van de leerplanrealisatie ligt duidelijk op het verwerven van vaardigheden in belangrijke mate via onderzoekend leren. De attitude gebonden leerplandoelstellingen (MW11-MW15) komen eerder beperkt aan bod en worden onvoldoende gestructureerd nagestreefd. Verder worden de meeste verplichte thema's met voldoende diepgang behandeld. Enkel het thema 'inkomsten en uitgaven' binnen de context 'ik en de gemeenschap' komt nog onvoldoende aan bod. Er is een duidelijke ontwikkelingsdynamiek aanwezig binnen de aanwezige projecten waarbij de leraren enerzijds enkel socio-economische onderwerpen behandelen en anderzijds voldoende aandacht hebben voor de onderlinge beïnvloeding tussen de verschillende wetenschappelijke disciplines.

Evaluatiepraktijk
Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie

Tijdens de doorlichting werd vastgesteld dat de evaluatie een te productgericht karakter had door enkel te peilen naar kennis en eenvoudige toepassingsvaardigheden. Ook werden bij toetsen en examens vragen aangetroffen die buiten het leerplan vielen.

De opvolgingsdoorlichting stelt vast dat de evaluatiepraktijk voldoende procesgericht is waarbij naast toepassingsvaardigheden ook begeleid zelfstandig leren, zelfevaluatie, attitudes, onderzoekend leren en actualiteit aan bod komen. Het verhoudingsgewijs optimaliseren van deze evaluatiepraktijk vormt nog een uitdaging voor de vakgroep. Verder heeft de vakgroep voldoende aandacht voor een leerplangerichte evaluatie.

Leerbegeleiding
Preventief
Curatief

Uit de doorlichting bleek dat er bij de leerbegeleiding vooral aandacht uitging naar het kennisverwervingsproces. Hierdoor werden kansen gemist om het eigen leren leren te reguleren.

De opvolgingsdoorlichting stelt vast dat er binnen leerbegeleiding voldoende aandacht is voor de regulering van het eigen leren leren. Dit concretiseren de leraren onder meer via begeleid zelfstandig leren, onderzoekend leren en projectwerking. Bovendien krijgen de leerlingen kwaliteitsvolle feedback via zelfevaluatie en procesevaluatie.

3.3 Wiskunde in aso derde graad in de studierichtingen Economie-wiskunde, Grieks-wiskunde, Latijn-wiskunde, Moderne talen-wiskunde en Wetenschappen-wiskunde (leerplan D/2004/0279/019)

Voldoet

De leerplanrealisatie is volledig, evenwichtig en verloopt met voldoende diepgang. De evaluatie gaat in voldoende mate na of de leerlingen de onderwijsdoelstellingen bereiken op een aanvaardbaar beheersingsniveau.

Onderwijsaanbod
Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang

Tijdens de doorlichting werd vastgesteld dat er weinig aandacht ging naar de verplichte leerinhoudelijke doelstellingen rond discrete wiskunde, ruimtemeetkunde, statistiek en kansrekenen. Bepaalde onderdelen ervan kwamen niet of te beperkt aan bod. De wiskundige basiskennis werd onvoldoende doorgetrokken naar wetenschappen, techniek en maatschappij. De leerplandoelen en specifieke eindtermen met betrekking tot de onderzoekscompetentie (ET20, ET21 en ET22) werden eveneens niet aangeboden conform de vereisten van het leerplan.

Uit de opvolging blijkt dat de school de tekorten doelgericht en planmatig heeft aangepakt. De vakgroep heeft als aanvullende leidraad voor de leerplanrealisatie de uitbreidingsdoelen, verdiepingsdoelen, keuzeonderwerpen geïnventariseerd en het aanbod in het complementair gedeelte van de 8uur wiskunde (vrije ruimte) in kaart gebracht. De leerlingen realiseren in voldoende mate de leerplandoelen en specifieke eindtermen met betrekking tot de onderzoekscompetentie. De verschillende fases van wiskundig onderzoek krijgen voldoende aandacht met een doelgerichte ondersteuning. Er zijn nu voldoende toepassingen binnen wiskunde, wetenschappen, techniek en maatschappij.

Uitrusting <i>ICT</i> <i>Inzet uitrusting</i> <i>Leermiddelen</i>	Tijdens de doorlichting werden enkele zwakke punten aangehaald met betrekking tot de integratie van ICT in het onderwijs- en leerproces. Tijdens de opvolging heeft de vakgroep aangetoond dat het gebruik van ICT in het onderwijsproces een rol krijgt toebedeeld.
Evaluatiepraktijk <i>Evenwicht</i> <i>Volledigheid</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Transparantie</i>	Tijdens de doorlichting werd vastgesteld dat niet alle onderwijsdoelstellingen effectief aan bod kwamen in de evaluatie. Op sommige examens werden voornamelijk verdiepings- en uitbreidingsleerstof getoetst, terwijl men de mate waarin de leerlingen de basisleerstof hadden verwerkt slechts beperkt onderzocht. Van alle examenvragen had meer dan 1/3 betrekking op uitbreiding, keuzeonderwerpen of verdieping, waardoor het evenwicht in het gedrang kwam. Tijdens de opvolging werd vastgesteld dat de onderwijsdoelstellingen met voldoende evenwicht aan bod komen in de evaluatie. Het aandeel analyse, algebra, discrete wiskunde, meetkunde en stochastiek op de examens is ten opzichte van de vorige doorlichting bijgesteld. De evaluatie is nu meer competentiegericht dan kennis- en toepassingsgericht.

4 ADVIES EN REGELING VOOR VERVOLG

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor erkenning van tekort(en) zoals vermeld in punt 2 van dit verslag:

GUNSTIG

- voor de **erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen'** voor Graad 1 A, Graad 1 Grieks-Latijn, Graad 1 Latijn, Graad 1 Moderne wetenschappen, Graad 3 ASO Economie-wiskunde, Graad 3 ASO Grieks-wiskunde, Graad 3 ASO Latijn-wiskunde, Graad 3 ASO Moderne talen-wiskunde, Graad 3 ASO Wetenschappen-wiskunde.

Namens het inspectieteam	Voor kennisname namens het bestuur
Liesbet WAUMANS de inspecteur-verslaggever	Stan CATTEAU de directeur
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de school	